

Copyright © Åkeriföreningen Syd

OBS! Åkerihandboken uppdateras endast en gång per år (december). Kontrollera uppgifterna om de ska ligga till grund för mer betydelsefull åtgärd.

KÖRKORT

ÖVNINGSKÖRNING

Vid övningskörning ska den som övningskör ha gällande körkortstillstånd. Även den som har behörigheten A eller B ska ha körkortstillstånd till högre behörighet. Tillståndet ska medföras vid färd.

All privat övningskörning för samtliga behörigheter kräver en av länsstyrelsen godkänd handledare. Godkännandet ska medföras vid övningskörningen.

Den som har uppsikt över körningen ska ha fyllt 24 år, och sedan minst fem av de senaste tio åren ha svenskt körkort eller körkort från en annan EES-stat med behörighet för fordon av det slag körningen avser samt ha vana och skicklighet i fråga om körning med sådant fordon. De tre senaste åren ska vara i obruten följd. Vidare krävs det att den som ansöker om att bli godkänd som handledare för privat övningskörning med personbil har genomgått en introduktionsutbildning tillsammans med sin blivande elev. Vid övningskörning med sådant fordon

eller fordonslag som kräver behörighet C, D eller E ska den som övningskör ha körkort med lägst behörighet B, eller inom tre år före övningskörningen ha haft körkort som omfattade fordonet.

Fordonet ska ha en grönvit skylt med ordet "ÖVNINGSKÖR".

Lägsta ålder för övningskörning är:

- 14 år 6 mån** för moped klass 1
- 16 år** för personbil utan släpfordon, lätt motorcykel
- 17 år 6 mån** för tung motorcykel med begränsad effekt, personbil med lätt släpfordon, lätt lastbil
- 18 år** för personbil eller lätt lastbil med tungt släpfordon, tung lastbil med eller utan tungt släpfordon
- 20 år** för tung motorcykel utan effektbegränsning, buss med eller utan tungt släpfordon

Körkortsklass	Ålder	Fordon
AM*****	15 år	Moped klass I
A1*****	16 år	Lätt motorcykel (max 125 cc och 11kW)
A*****	18 år	Tung motorcykel (restriktion för vikt och effekt)
*B*****	18 år	Personbil med totalvikt högst 3,5 ton, eller lätt lastbil, med ett lätt släpfordon. Terrängvagn och motorredskap klass I
AB****	18 år	Motorcykel. Personbil eller lätt lastbil med lätt släpfordon. Terrängvagn och motorredskap klass I
*BE****	18 år	Personbil eller lätt lastbil med släpfordon oavsett antal och vikt. Terrängvagn och motorredskap klass I
ABE****	18 år	Samma som *BE**** samt motorcykel
*B*C***	18 år	Personbil eller lätt lastbil med ett lätt släpfordon. Tung lastbil med ett lätt släpfordon. Terrängvagn och motorredskap klass I. Se obs-ruta om yrkeskompetens
AB*C***	18 år	Samma som *B*C*** samt motorcykel
*BEC***	18 år	Personbil eller lätt lastbil med släpfordon oavsett antal och vikt. Tung lastbil med ett lätt släpfordon. Terrängvagn och motorredskap klass I. Se obs-ruta om yrkeskompetens
ABEC***	18 år	Samma som *BEC*** samt motorcykel
*BECE**	18 år	Personbil eller lätt lastbil med släpfordon oavsett antal och vikt. Tung lastbil med släpfordon oavsett antal och vikt. Terrängvagn och motorredskap klass I. Se obs-ruta om yrkeskompetens
ABECE**	18 år	Samma som *BECE** samt motorcykel
*BEC*DE	21 år	Personbil eller lätt lastbil med släpfordon oavsett antal och vikt. Tung lastbil med ett lätt släpfordon. Buss med släpfordon oavsett antal och vikt. Terrängvagn och motorredskap klass I. Se obs-ruta om yrkeskompetens
ABEC*DE	21 år	Samma som *BEC*DE samt motorcykel
*BECEDE	21 år	Samtliga fordonsslag utom motorcykel. Se obs-ruta om yrkeskompetens
ABECEDE	21 år	Samtliga fordonsslag. Se obs-ruta om yrkeskompetens

Körkortsklass A och A1 ger även rätt att köra traktor och motorredskap klass II. Körkortsklass B ger även rätt att köra traktor, motorredskap klass II samt tre- och fyrhjulinga motorcyklar.

Körkortsklasserna A, A1 och B ger även rätt att köra terrängskoter om körkortet är utfärdat före 1 januari 2000. Detta gäller även när ett sådant körkort förnyas eller ett nytt körkort utfärdas på grund av ändrad behörighet.

Traktortåg eller tung terrängvagn får föras i yrkesmässig trafik endast av den som har körkort med behörigheterna C, D, E eller har taxiförarlegitimation.

Yrkesbevis

Genom kollektivavtal mellan Biltrafikens Arbetsgivareförbund och Transportarbetareförbundet krävs yrkesbevis för förare av maskiner utfärdat av TYA.

De maskiner som omfattas är hjullastare för godshantering och anläggning, teleskoplastare, grävmaskin och grävlastare, vägghyvel, mobilkran, fordonsmonterad kran och betongpump.

Från och med 1 januari 2006 krävs genom kollektivavtalet grundutbildning för alla som kör tung lastbil (totalvikt över 3,5 ton) med fordonsmonterad kran.

Förare som kör tung lastbil med tillkopplad släpvagn med kran omfattas också av utbildningsavtalet.

Det kommer att finnas två kategorier av kranar:

1. Kranar upp till 18 t/m och timmerkranar
2. Kranar över 18 t/m.

Timmerkranar tillhör kategori 1 oavsett storlek.

De förare som innehar yrkesbevis för kategori 2 innehar automatiskt yrkesbevis för kategori 1.

Förare som börjar köra fordonsmonterad kran oavsett storlek efter den 1 januari 2006 måste få utbildning för den aktuella kranen. TYA tillhandahåller utbildning och prov.

Förare som redan har yrkesbevis för kranar över 18 t/m berörs inte av det nya avtalet.

Observera

Bara för att man har körkortsbehörigheten som sådan så räcker det inte för att få lov att köra yrkesmässigt. Se vidare under rubriken Yrkeskompetens i kapitlet Arbetsgivarfrågor tidigare i boken. Se särskilt övergångsbestämmelserna.

Körkort

- Man måste ha körkort för dragfordonet innan man kan avlägga prov för släpvagn (E).
- För förare som innehar någon av behörigheterna C, CE, D eller DE gäller körkortet endast fram till dess att man fyller 45 år.
- C-behörighet krävs för dispenstransport av mobilkran. Därmed upphör möjligheten att enbart genom dokumenterad flerårig erfarenhet framföra mobilkran i dispenstransporter.

Högre körkorts-behörigheter

Den högre behörigheten C, CE, D och DE gäller tills innehavaren fyller 45.

För att få behålla den högre behörigheten måste innehavaren ansöka om förlängning hos Transportstyrelsen före han fyller 45 år, dock tidigast ett år innan behörigheterna blir ogiltiga. Transportstyrelsen skickar ut handlingar till folkbokföringsadressen när det är dags att ansöka, d v s när personen fyllt 44 år. Med ansökan, som måste ha kommit in till Transportstyrelsen, innan 45-årsdagen ska ett läkarintyg, inte äldre än 2 månader innan ansökan, bifogas som visar att de medicinska kraven som krävs för dessa behörigheter är uppfyllda. Blanketten (Läkarintyg avseende ansökan eller förlängning av körkortsbehörighet, VV97450) kan beställas hos Vägverket, tfn 0771-171 819 eller hämtas via internet, www.korkortsportalen.se.

Vad läkarundersökningen ska omfatta anges i Vägverkets föreskrifter om medicinska krav för innehav av körkort m m (VVFS 1998:89).

Om Transportstyrelsen beviljar ansökan kommer en grundhandling för förnyelse av körkort att skickas hem till den sökande. Därefter kommer körkortet att behöva förnyas vart tionde år på samma sätt. Sänds inte något läkarintyg in till Transportstyrelsen

eller om de medicinska kraven inte uppfylls blir den högre behörigheten ogiltig dagen efter 45-årsdagen.

Återfå högre behörighet

När den högre behörigheten blivit ogiltig kan förlängning beviljas och behörigheten återfås utan ett nytt förarprov (kunskapsprov och körprov), om den sökande efter att körkortet blivit ogiltigt har meddelats körkortstillstånd för de behörigheter som upphört att gälla. Till ansökan om körkortstillstånd ska ett läkarintyg bifogas som visar att de medicinska kraven är uppfyllda. Ansökan om läkarintyget insändes till Transportstyrelsen.

Den tidsgräns som innebar att ansökan om körkortstillstånd för att återfå de högre behörigheterna utan krav på att behöva avlägga nytt förarprov måste ha kommit in till Transportstyrelsen senast ett år efter det att man förlorat de högre behörigheterna, är slopad.

Ytterligare information kan fås från Transportstyrelsen.

Observera

Lagar m m kan ha ändrats sedan denna bok trycktes. Kontrollera uppgift i boken om den ska ligga till grund för mer betydelsefull åtgärd.

Fordonstyper

Buss	En bil som är inrättad huvudsakligen för personbefordran och är försedd med fler än åtta sittplatser utöver förarplatsen.
Lastbil	1. En bil som är inrättad huvudsakligen för godsbefordran. 2. En annan bil som inte är att anse som en personbil eller buss. Lastbilar delas in i lätta och tunga lastbilar.
Lätt lastbil	En lastbil med totalvikt av högst 3,5 ton.
Lätt släpfordon	1. Släpfordon med totalvikt av högst 750 kilogram. 2. Släpfordon med totalvikt över 750 kilogram under förutsättning att denna inte överstiger dragfordonets tjänstevikt och att dragfordonets och släpfordonets sammanlagda totalvikt ej överstiger 3,5 ton.
Motorredskap I o II	Ett motordrivet fordon som är inrättat huvudsakligen som arbetsredskap, eller för kortare förflyttningar av gods. Indelas i klass 1 (konstruktiv hastighet som överstiger 30 km/tim) och klass 2 (konstruktiv hastighet av högst 30 km/tim).
Släpfordon	Ett fordon som är inrättat för koppling till ett annat motordrivet fordon än moped klass II och är avsett för person- eller godsbefordran eller för att bära en anordning för att driva dessa fordon. Släpfordon delas in i släpvagnar och släpslädar samt lätta släpfordon och tunga släpfordon.
Traktor	Ett motordrivet fordon med minst 2 hjulaxlar som är inrättat huvudsakligen för att dra ett annat fordon eller ett arbetsredskap och som är konstruerat för en hastighet av högst 40 kilometer i timmen och endast med svårighet kan ändras till högre hastighet. En traktor får vara utrustad för transport av gods och för befordran av passagerare.
Tung lastbil	En lastbil med totalvikt över 3,5 ton.
Tungt släpfordon	Ett annat släpfordon än lätt släpfordon.
Tung terrängvagn	Terrängvagn med en tjänstevikt över 2 ton (hit räknas dumper).

Förlorat körkort

Vägverket tar emot anmälningar om förlorat körkort, taxilegitimation och traktor-körkort. Anmälan ska göras på ditt närmaste förarprovskontor. Förlust av körkort kan även anmälas via internet, www.korkortsportalen.se.

UTLÄNDSKA KÖRKORT

Sverige godtar alla utländska körkort som är utformade efter förebilderna i Genève- och Wienkonventionen, eller är utfärdade på de skandinaviska språken, engelska, tyska eller franska. För övrigt krävs en bestyrkt översättning till något av dessa språken, t ex internationellt körkort. Dock får ej körkortsinnehavaren framföra svenskregristrerat fordon i yrkesmässig trafik inom landet (undantaget medborgare från EES-området).

Yrkesmässig trafik

Genom EES-avtalet får medborgare från annat EES-land köra yrkesmässig trafik i Sverige.

För att ett utländskt körkort ska gälla i Sverige krävs:

- att körkortet är giltigt i det land det utfärdats.
- att innehavaren inte också har ett svenskt körkort som är omhändertaget eller återkallat.
- att innehavaren inte varit folkbokförd i Sverige längre tid än 1 år (gäller ej EES-medborgare).

Se även avsnittet Anställa utländska medborgare.

INTERNATIONELLT KÖRKORT

Vissa länder kräver internationellt körkort. Kortet är en översättning av det svenska till det språk som gäller för landet. För mer information kontakta utfärdare av internationellt körkort, vilka bl a är:

- Kungl. Automobil Klubben.
- Motorförarnas Helykterhetsförbund.
- Motormännens Riksförbund.
- OK Marknadsservice/Vi Bilägare.

Observera

Körkort och sådan handling som uppstår särskilt villkor för kortets giltighet ska medföras under färd och på tillägelse visas upp för bilinspektör eller polisman. Kortet och handlingen ska vara i sådant skick, att de kan läsas utan svårighet. Har ett körkort ännu inte lämnats ut efter godkänt förarprov eller körprov, ska i stället för körkortet ett gällande bevis om godkänt förarprov och handling, som styrker förarens identitet, medföras.

